

Rynek pracy na plus. Podsumowanie 2018 roku

Systematycznie rosnące pensje, coraz niższa stopa bezrobocia i rekordowe 16,6 mln pracujących Polaków. Do tego kilka przepisów, które ułatwiają życie pracodawców. 2018 rok upłynął pod dyktando dalszej poprawy sytuacji na rynku pracy.

Zacznijmy od danych dotyczących pracujących Polaków. W 2017 roku przeciętna liczba pracujących wyniosła 16,4 mln osób. Z najświeższych danych wynika, że w trzecim kwartale 2018 roku liczba pracujących osiągnęła rekordowo wysoki poziom – ponad 16,6 mln osób.

Polska w zasadzie już w ubiegłym roku osiągnęła cel narodowy określony w Strategii Europa 2020 w zakresie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata określony na poziomie 71 proc., bowiem średnioroczna wartość tego wskaźnika wyniosła 70,9 proc., a w poszczególnych kwartałach wahała się w przedziale 70-71,3 proc.

Dane Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za pierwsze trzy kwartały 2018 roku wskazują na kolejne wzrosty – w drugim oraz w trzecim kwartale wartość wskaźnika zatrudnienia w tej grupie osób przekroczyła 72 proc. (wynosząc 72,4 proc. w drugim kwartale oraz 72,8 proc. w trzecim).

Coraz mniej bezrobotnych

Na koniec ubiegłego roku stopa bezrobocia wynosiła 6,6 proc. i już wtedy była dużo niższa niż jeszcze w 2015 roku, kiedy wskaźnik ten wynosił 9,7 proc. Dziś – w końcu 2018 roku – rynek pracy znajduje się w jeszcze lepszej kondycji. Z danych ministerstwa wynika, że stopa bezrobocia w listopadzie wyniosła 5,8 proc., a liczba bezrobotnych oscyluje w granicach 951 tys. osób. To sporo mniej niż przed rokiem, kiedy bez pracy było ok. 1,1 mln osób.

Dobrze pod tym kątem wypadamy też na tle Zjednoczonej Europy. Stopa bezrobocia – według metodologii Eurostatu – w październiku bieżącego roku wynosiła 3,8 proc. To jeden z najlepszych wyników w całej Wspólnocie i znacznie poniżej unijnej średniej – 6,7 proc.

Systematycznie poprawia się sytuacja młodych. Trzy lata temu stopa bezrobocia wśród osób do 25 lat wynosiła 20,8 proc., na koniec ubiegłego roku odsetek ten wynosił 14,8 proc., a po trzech kwartałach bieżącego roku zanotowaliśmy kolejny spadek, do poziomu 12,7 proc.

Spada również udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy. Na koniec ubiegłego roku osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 55 proc. wszystkich osób zarejestrowanych w urzędach pracy.

– Prognozujemy, że stopa bezrobocia będzie w przyszłym roku cały czas spadać, choć już nie będą to tak spektakularne spadki. Zbliżamy się do granicy bezrobocia naturalnego. W każdej gospodarce istnieje zawsze pewna liczba osób, które poszukują pracy lub też mają trudności z jej znalezieniem, pomimo wysokiego popytu na pracowników, z powodu np. wykształcenia, umiejętności, oczekiwań płacowych czy miejsca zamieszkania. Dlatego musimy sięgać do niewykorzystanych zasobów – osób biernych zawodowo i długotrwale bezrobotnych. Ich przywrócenie na rynek pracy będzie dla nas wyzwaniem na przyszły rok – przyznaje minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska.

W okresie styczeń-październik 2018 roku aktywnymi programami rynku pracy objęto 307,8 tys. osób, w tym 50,1 tys. osób w wieku 50 plus.

Rosną pensje

Nie tylko więcej osób ma pracę, ale też rosną pensje Polaków. Z najnowszych danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie 2018 roku wyniosło dokładnie 4966,61 złotych. To oznacza, że pensje rosną w tempie 7,7 proc. rok do roku. Tak dobre dane nawet dla analityków są sporą niespodzianką – prognozowali oni spowolnienie w płacach.

GUS policzył też, że przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w ubiegłym roku wynosiło 4271,51 złotych. W trzecim kwartale tego roku było to już 4580,20 złotych. I w tym przypadku, w ujęciu rocznym, mamy do czynienia ze wzrostem powyżej 7 proc.

Poprawia się sytuacja osób do tej pory najslabiej wynagradzanych. W 2017 roku płaca minimalna wynosiła 2 tys. złotych, w tym roku to sto złotych więcej. Dobrą wiadomością jest, że w przyszłym roku wzrost będzie jeszcze bardziej zauważalny – minimalne pensje wyniosą 2250 złotych. Z kolei minimalna stawka godzinowa, której wysokość powiązana jest z płacą minimalną – w przyszłym roku wyniesie 14,7 złotych, czyli o złotówkę więcej niż obecnie.

Ułatwienia dla przedsiębiorców

Ten rok to też nowe przepisy, które ułatwiają życie przedsiębiorcom. Na początku roku wprowadziliśmy e-składkę. Przedsiębiorcy – od stycznia – wpłacają składki na jeden indywidualny rachunek, zamiast czterech lub nawet pięciu przelewów na poszczególne fundusze. To oznacza mniej dokumentów do przekazania i mniej popełnianych przy rozliczeniu błędów – przez niecałe 10 miesięcy tego roku przedsiębiorcy popełnili jedynie 284 błędy, w porównaniu do ponad 223 tys. błędów z tego samego okresu minionego roku.

Z kolei od 1 grudnia 2018 roku lekarze wystawiają zwolnienia lekarskie już tylko w formie elektronicznej. To ułatwienie pracy lekarzy, ale też dobra wiadomość dla pracodawców, którzy mają natychmiastową wiedzę o zwolnieniu wystawionym pracownikowi. Dzięki temu mogą np. uniknąć korekt dokumentów rozliczeniowych.

Z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że 38,4 tys. lekarzy do 17 grudnia wystawiło ponad 1,3 mln elektronicznych zwolnień.

Ułatwienia w pracy sezonowej

W 2018 roku wprowadziliśmy też nowy typ zezwolenia na pracę sezonową dla cudzoziemców. Dotyczy ono zatrudnienia w rolnictwie, ogrodnictwie i branży turystycznej. Nowy typ zezwolenia na pracę sezonową – w odróżnieniu od innych zezwoleń – wydaje starosta. W praktyce oznacza to bliskość urzędu i szybsze procedowanie niż w przypadku zezwoleń na pracę wydawanych przez wojewodę.

Z danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że ok. 587 tys. cudzoziemców płaci składki ZUS. Na koniec ubiegłego roku grono to liczyło 440 tys. osób. Oznacza to, że coraz więcej cudzoziemców pracuje w Polsce legalnie.

Minister Rafalska na czele Rady Dialogu Społecznego

W 2018 roku minister rodziny, pracy i polityki społecznej stała na czele Rady Dialogu Społecznego. W tym czasie dyskutowano m.in. o nowoczesnym szkolnictwie zawodowym, działaniach na rzecz aktywnego starzenia się społeczeństwa czy nowych regulacjach w zamówieniach publicznych.

- W tym samym okresie, strona społeczna Rady otrzymała do zaopiniowania ponad 500 projektów aktów prawnych, w tym prawie 400 stanowiły przedłożenia rządowe. Jeśli nawet zdarzały się pewne nieprawidłowości dotyczące konsultowania projektów z RDS to była to znikoma część przypadków – mówi minister Elżbieta Rafalska.

31 sierpnia 2018 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o Radzie Dialogu Społecznego. Na jej mocy Rada uzyskała m.in. prawo do opiniowania projektów strategii, programów oraz innych dokumentów dotyczących planowanych działań Rady Ministrów, występowania do Sejmu i Senatu o umożliwienie przedstawienia parlamentowi informacji dotyczącej spraw o istotnym znaczeniu dla zadań realizowanych przez Radę, oraz wystąpienia przez stronę pracowników i stronę pracodawców do ministra finansów o wydanie interpretacji ogólnej odnośnie stosowanie przepisów prawa podatkowego.

Z kolei 1 stycznia 2019 roku w życie wejdzie przygotowana przez resort rodziny, pracy i polityki społecznej nowela ustawy o związkach zawodowych. Nowe przepisy zakładają, że zakładać i przystępować do związków zawodowych będą mogli wszyscy pracownicy, nie tylko ci etatowi.